

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kadınların istihdam oranının erkeklerin istihdam oranının yarısından az olduğu Türkiye’de çalışan kadınların iş yaşamında karşılaştığı sorunların tespit edilerek çözülmesi, işgücü piyasasında kadınların maruz kaldığı ayrımcılığın ortadan kaldırılması, kadınların işgücüne katılımını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve kadın istihdamının artırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Züleyha GÜLÜM
① **İstanbul Milletvekili**

GEREKÇE

Cinsiyet ayrımcılığı sebebiyle ve özellikle eşitlik ilkesi bakımından ‘kadın hakları’ Uluslararası belgelerde ayrı olarak ve özellikle düzenlenmiştir. Amaç, kadınlara yönelik eşitsiz ve ayrımcı uygulamaları önlenmek, ortadan kaldırmak ve kadınların toplumsal konumlarını iyileştirilerek onların eşit yurttaşlar olarak toplum içinde yer almasını sağlamaktır. Ancak kadın haklarını geliştirmek ve korumak için Türkiye'nin imza attığı birçok sözleşmeye rağmen, eğitim, sağlık, hukuk, siyaset ve istihdam gibi pek çok alanda eşitsizlikler ve cinsiyet temelli ayrımcılık son yıllarda daha da derinleşmiştir.

TÜİK'in bu yıl açıkladığı verilere göre Türkiye nüfusunun yüzde 49,8'ini oluşturan kadınların istihdam oranı erkeklerin istihdam oranının yarısından daha azdır. Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaştaki istihdam edilenlerin oranı erkeklerde yüzde 65,6 iken kadınlarda ise bu oran yüzde 28,9'dur. Kadınlar yüzde 56,1 ile en fazla hizmet sektöründe istihdam edilmektedir.

“Vasıfsız, niteliksiz” ve “kötü işler” olarak adlandırılan kısmi zamanlı, taşeronla bağlı, düşük ücretli işlerde genel olarak kayıt dışı çalışan kadınlar, sosyal güvenceden yoksun çalışma, uzun iş saatleri ve ağır çalışma koşulları nedeniyle çoğu zaman işgücü piyasasının dışına itilmektedir. Cinsiyet temelli bu ayrımcılık ve eşitsizlikler kadınların ekonomik ve toplumsal hayatın sınırında ya da dışında yaşamalarına neden olmaktadır.

Türkiye’de kadınların işgücüne ve istihdama katılma düzeyleri gelişmiş ülke ortalamalarının oldukça gerisindedir. Kadınların iş gücüne katılmalarının önünde kültürel engeller olarak tanımlanan toplumsal cinsiyet rollerine dayalı çeşitli engeller bulunmaktadır. Toplumun ortak sorumluluğunda olması gereken ev işleri ve bakım emeğinin neredeyse tümüyle kadınların üzerinde olması iş yaşamına katılmayı zorlaştırırken, katılması halinde de onları güvencesiz, kısmi zamanlı ve çağrıya bağlı düşük ücretli işlere mahkum etmektedir.

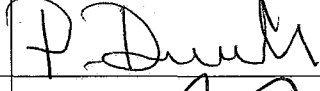
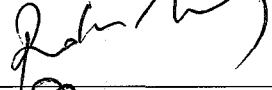
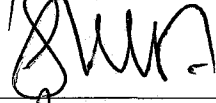
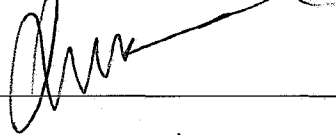
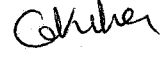
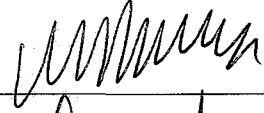
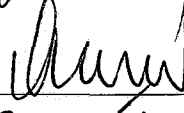
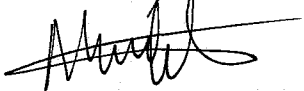
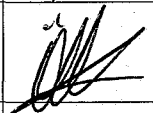
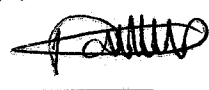
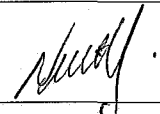
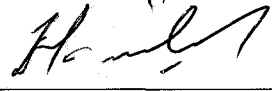
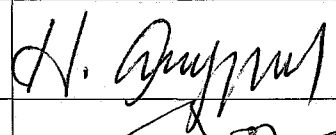
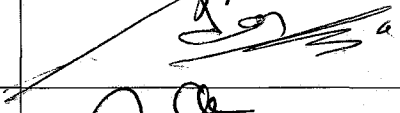
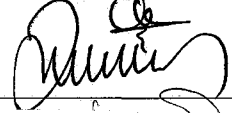
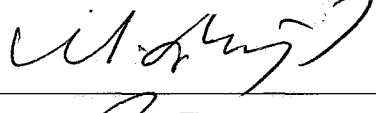
İş yaşamı ve evdeki bakım sorumluluklarını bir arada yüklenen kadınlar hem zaman hem emek açısından eşit olmayan bir durumla karşı karşıya kalmaktadır. Ev ve bakım işlerinin çalışan kadınların sırtından alınmasına yönelik yasal düzenlemeler de yetersizdir. 4857 Sayılı İş Yasası’nın 74. Maddesi gereğince emzirme odası ve kreş açma yükümlülüğünün o işyerindeki kadın sayısına göre ayarlanması (emzirme odası için 100, kreş için 150 kadın) çoğu küçük işletmelerde çalışan kadınların bu haktan yararlanamaması sonucunu doğurmaktadır.

Bütün zorluklara rağmen işgücü piyasasına katılabilen kadınların büyük bir bölümü, düşük ücretli işlerde istihdam edilmekte, kayıt dışı ve gündelik işlerde çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Gelir getiren işlerde çalışan kadınların yine önemli bir bölümü elde ettikleri gelir üzerinde dahi söz sahibi olamamaktadırlar.

İşyerlerinde hüküm süren yatay (kadınların belli mesleklerde yoğunlaşması) ve dikey ayrımcılık (terfi edememe, yükselememe) nedeniyle bazı görev ve pozisyonların sadece erkeklere verilmesi ve işyeri şiddeti, cinsel taciz, mobbing gibi kadına yönelik suçlarda gerekli takip ve denetim mekanizmalarının olmaması da kadınların iş gücü piyasasının dışına itilmesine yol açmaktadır.

DİSK Araştırma Dairesi (DİSK-AR) tarafından 2018 yılında yapılan 'Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği' başlıklı saha araştırmasına göre; kadınların çalışma hayatında karşılaştıkları en önemli üç sorun düşük ücret, işsizlik ve sigortasız çalıştırılmadır. Araştırmaya göre, kadın işçilerin yüzde 78,7'si düşük ücreti çalışma hayatının en önemli sorunu olarak belirtmektedir. Kadınların yüzde 74,5'i ise işsizliği çalışma hayatının en önemli ikinci sorunu olarak görmektedir. Kadınların yüzde 43,1'i çalışma hayatında uzun çalışmayı sorun olarak belirtmektedir. Öte yandan kadın işçilerin yüzde 48,9'u sigortasız çalıştırılmayı önemli sorun olarak ifade etmektedir.

Bu nedenle Türkiye'de çalışan kadınların iş yaşamında karşılaştığı sorunların tespit edilerek çözülmesi, işgücü piyasasında kadınların maruz kaldığı ayrımcılığın ortadan kaldırılması, kadınların işgücüne katılımını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve kadın istihdamının artırılması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

2	1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
	2	PERO DUNDAR	MARDİN	
	3	RIDVAN TURAN	MERSİN	
	4	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
	5	MENSUR IŞIK	MUŞ	
	6	GÜLİSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
	7	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SIİRT	
	8	SIDIK TAŞ	SIİRT	
	9	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
	10	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
	11	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
	12	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
	13	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
	14	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
	15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
	16	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
18	17	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
	1			
19	19	MURAT SARISAÇ	VAN	
20	20	TAYİP TEMEL	VAN	